SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanji se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob $^1/_2$6. uri popoludne.

Štev. 23. V Ljubljani, v četrtek 29. januvarja 1885. **Letnik XIII.**

Državni zbor.

Z Dunaja, 28. januvarja.

Severna železnica.

Že včeraj sem omenjal obširne razprave, ki se je bila vnela zarad nove pogodbe s severno železnico. Ko se je reč prvič obravnavala v državnem zboru, reklo se je vladi, da naj ugodnejše pogoje zahteva, ali pa, ko bi bolje kazalo, železnico odkupi in vzame v lastno oskrbovanje. To se je zgodilo. Vlada je sklenila novo pogodbo, ktere glavne točke so te-le: Dosedanji družbi se privilegij podaljša za 54 let. V tem času pa mora ona skrbeti, da poplača vse delnice, in da po preteku tega časa brez zahtevanja kake odškodnine izroči železnico v last državi. Samo za vozove, mašine in orodje bode države družbi izplačala primerno odkupnino. Država ima med tem časom oblast določevati tarife, ki ne smejo biti višji, kakor so pri državnih železnicah, in ima pravico železnico tudi pred pretekom omenjene dobe proti primerni odškodnini vzeti v svojo last, ako bi bilo to potrebno.

Schönerer je že tedaj tirjal, da mora država severno železnico od družbe odkupiti, zato je včeraj grajal vlado, da tega ni storila. Drugi levičarji so bili tedaj nekoliko drugačnega mnenja, a včeraj je dal tudi Herbst v svojem govoru spoznati, da gori za takojšni odkup severne železnice. Ta odkupnina se zdi njemu kaj lahka, vendar pa ni skušal računiti, koliko bi znašala odkupnina, in bi bilo državi mogoče jo plačati ali ne! Rekel je le, naj se odkupnina določi po obrestih, ki so v sedanji pogodbi določene. Dalje je vladi očital, zakaj ni imenovala osebe, ktero je prej prašala za mnenje, ktero mnenje se Herbstu še piškovega oreha vredno ne zdi.

Minister Pino je ob kratkem omenjal, da bode v odseku posamezne reči pojasnoval, in da je vlada pri tej pogodbi ravnala po svoji najboljši vednosti in vesti. Preden je hotela kaj vkreniti, obrnila se je do neke osebe najvišje sodnije s prošnjo, da naj ji ona pojasni juridično ali pravo stran te zadevo, da bo vlada prilično vedela, kake razsodbe bi si ji bilo nadejati, ako bi morala vsled tega pričeti kako pravdo. Ako Herbst želi vedeti pisatelja dotičnega mnenja, mu ga sme povedati brez pomisleka, to je predsednik najvišje sodnije, gospod vitez Schmerling.

Za ministrom poprijel je besedo še g. Russ, ki je pa samo napadal g. ministra in vlado, češ, da drug minister bi bil že pobral šila in kopita, ko bi se mu bila zavrgla prva pogodba, da pa g. Pino tega ni storil. Sicer si pa levica, kakor je rekel Russ, ne želi premembe, ker ji je znana stara prislovica, da nič boljšega zatem ne pride.

Z Russovim govorom bila je obravnava sklenjena, in reč v pretres izročena železničnemu odseku.

Razprava o hranilnicah.

Na vrsto je prišel izmed mnogih toček dnevnega reda le še samostalni predlog Fuxov, da naj se spremeni dosedanji postavni regulativ za hranilnice. Ker je Fux med tem umrl, vtemeljeval je Roser ta njegov predlog ter v obširnejšem govoru dokazoval potrebo te premembe. Sedanji regulativ je jako pomanjkljiv, zlasti kar se tiče razdelitve in porabe čistega dobička. Revnejši ljudje pač ne nosijo svojih denarjev v hranilnico, da bi se iz dobičkov zidala gledališča, hranilnične palače, umetnijske stavbe, ali da bi se plačevali občinski dolgovi (ali pa celó dolgovi kakega privatnega društva), zato je silno potrebno reč to prej ko mogoče vravnati.

Za njim je govoril češki poslanec dr. Mattuš, ki je rekel, da se ne godi pri vsih hranilnicah tako, kakor je popisoval dr. Roser. So hranilnice, ki jako vspešno deluje, in ktere naj se nikar ne omejujejo. Zlasti pa bi ne bilo mogoče tega izvršiti, da bi se dobiček razdeljeval med vložitelje, ampak prav in hvalevredno je, da se obrača v dobrodelne namene. To naj odsek prevdarja in hranilnicam pusti dosedanjo gibčnost in svobodo.

Oglasil se je tudi dr. Vošnjak ter omenjal postave, ki jo je lani sklenil deželni zbor kranjski gledé nadzorovanja rezervinega zaklada. Nasprotniki so tedaj trdili, da je reč državnega zbora; zato bomo zadovoljni, ako državni zbor dotično postavo naredi, ker potrebno je, da se že skoraj vravná poraba rezervinega zaklada.

Nemško-češki poslanec Haniš je omenjal, da predlagalec tega nasveta ni ločil hranilnic, ki so osnovane po regulativu z l. 1884, in hranilnic osnovanih po postavi z l. 1873. Tudi njemu se ne zdi prav, da bi vložitelji dobivali kaj dobička.

Zadnji je poprijel besedo dr. Menger in odseku priporočal veliko previdnost, da ne bodo po novi postavi vničene hranilnice, ki so tolikanj dobre in koristne naprave, in s kterimi se sme Avstrija ponašati.

S tem je bila obravnava sklenjena in reč v pretres izročena odseku za hranilnice in pomožne blagajnice.

Preden je g. predsednik ob $^1/_4$4. uro sklenil sejo, prebrala se je še interpelacija poslanca Proskovca do kupčijskega ministra, v kteri ga prašajo, zakaj še ni odgovoril na interpelacijo, stavljeno 8. februvarja 1884, gledé vstanove skladišč, magazinov, hlevov itd. pri predarelski železnici?

Prihodnja seja bo jutri ob enajstih dopoludne in prišla bo na vrsto nova pristojbinska postava, o kteri bo govoril g. Obreza.

Politični pregled.

V Ljubljani, 29. januvarja.

Notranje dežele.

Obrtniški odbor poslanške zbornice sprejel je § 10 postave *o zavarovanji proti nezgodam* tako, kakor ga je nasvetoval poslanec Bilinski. Po tej postavi napravil se bo v vsaki pokrajini tak zavarovalni zavod. Če bo pa minister sprevidel, da jih je več potrebnih, se jih bo lahko tudi več osnovalo. Hvala Bogu! zdihnil bo marsikak delavec in marsikak uradnik, ki je recimo v zasobni službi, kjer se nima nikakega preskrbljenja na stara leta nadjati. Zavarovalni zavod, ki bi delavcu izplačeval potrebne novce za živež, kedar bo ta obolel in mu ne bo

---

LISTEK.

Kaj človek skusi, ako peš na Dunaj gre.

(Dalje.)

2. dan.

„Nulla dies sine linea“ je rekel stari paganski umetnik. Ko bi bili moja pokojna mati tudi ta rek poznali, bi mi bili oni pri mojem odhodu od doma rekli: „Janez! le pojdi no, z Bogom! Bom že doma, molila vsaki dan, da se ti ne bo v njem kaka nesreča pripetila!“ In dobro vem, da so vedno v duhu z menoj hodili in molili za-me, toda še bolje pa vem, da niso zmolili vsega, kar so prosili; kajti vsaki dan se je meni in tovarišema kaka „kunštna“ pripetila, a nesreča pa nikdar nobena. In tako hočem za vsaki dan zapisati eno ali več takih pripetljejev, kakor je bil že isti dan „dies faustus“ ali pa „dies nefaustus“, kakor je govoril Rimljanec, ali če rečem po slovenskem običaji: „kakor smo že vstali isti dan, z desno ali levo nogó“.

In zdaj pričnem.

V zgodnjo jutro vstanemo, smo tudi morali, kdo namreč nas bi gledal in ogibal se nas tam na sredi sobe tje do 10. ali 11. ure! Ali — prileglo bi se pa pač bilo! Oni otep ni bil — nič kaj trd! Toda Dunaj — je še „lep štikeljc“ naprej, bi rekel —kov Matevž, in tako se po povžitem zajutrku poslovimo in odrinemo dalje proti Žavcu in ob 7. uri zjutraj smo že v Celji. Lepo je to mesto, ali koliko lepše je danes od onega časa. Sem bil namreč od takrat, prvikrat, že mnogokrat v Celji, in kolikorkrat pridem, vselej, vselej se spomnim onega časa in onih občutkov, in — po tihem se sam pri sebi muzam, misleč: „Dobro, da nihče tega ne vé, kar jaz vem!“ In naravnost rečem: „Danes bi jaz po nobeni ceni ne hotel po Celji stopati v isti obliki, v kakoršni sem po mestu stopal 7. avgusta 1863 dopoludne.“

Kakšen sem neki bil takrat?

Č. g. bralec me že pozna, čez ramo visela mi je potna torba, v eni roki zibala se je marela, v drugi roki je slonel cepec, noseč na sebi in na moji rami še ostalo podvico in šunko, in — v gosposki suknji! Vse bi bilo, ko bi le cepca ne bi bil imel, toliko sem pa bil prebrisan, da njega ne smem prej proč vreči, da bode on brez dela in potem ga bom smel še le posloviti. — „O ti cepec!“ — si zdaj mislim, ko stopam zdaj po Celjskih ulicah, — „saj danes bi te pa urno izročil Savinji!“

Še drug občutek me mnogokrat dohaja v Celji, sosebno, kadar stopam po onih 92 stopnjicah, ki s streho pokrite vodijo do kapucinskega samostana in ondotne cerkve sv. Cecilije.

In kakošni so bili takrat moji občutki, ko stojé na griči ogledujemo Celjsko mesto? Naj jih č. g. bralcu povem odkritosrčno, morebiti mi bo kteri pritrdil, da sem dobro računal.

Ono leto smo šli dijaki na počitnice, eden mojih sošolcev pa v samostan. In ko tukaj stojimo in ogledujemo kapucinski samostan, pravim: „Škoda, da ni J. L. stopil v kapucinski samostan, in da ga ni zdaj ravno v Celji, ta bi nam gotovo pripomogel, da bi se zastonj poživili, in malo bolje poživili, kakor včeraj.“

„Prav imaš! — Dobro, dobro, Janez!“ pritrdita mi „Dunajčana“, ali — kaj hočemo! Sošolca tukaj ni, ali vkljub temu smo mi tukaj in celo pot le „na svojih nogah“ stali in nismo nikjer potrkali, in zdaj — po stopnjicah zopet k Savinji.

(Dalje prih.)

mogoče delati, ali ki bo nesrečnika, kterega je zadela kaka nezgoda na telesu, da ni sploh več za delo sposoben, preskrboval do njegove smrti, ali ki bo delavcu na stare dni vsak teden ali vsak mesec dajal toliko, da mu bo živeti mogoče, je tako potreben, kakor vsakdanja hrana za življenje. Neumestna se nam pa zdi naprava več takih zavodov v kaki pokrajini, kakor postavimo, na Českem ali v Galiciji, s čemur bi se moči le krhale. Poglavitna reč za tak zavod je, da ima kolikor mogoče veliko udov, ali kar je eno in tisto malo ali najbolje, nič konkurentov. Čem več jih je pri enem zavodu skupaj, tem večji so tedenski ali mesečni doneski in tolikanj zdatneja je podpora potrebnim. Poglavitna reč bo, da se kmalo ta § vresniči, in da ne ostane le na papirji, kakor je ostal že tolikrat omenjeni član XIX temeljnih postav o narodni ravnopravnosti.

V *ogerskem državnem zboru* stavil je poslanec Ugron interpelacijo, da naj bi se katoliški cerkvi pod ogersko krono podelila samouprava v velikem smislu. Naučni minister Trefort oglasil se je proti temu predlogu, kterega je na vso moč pobijal. „Priznavam dobrodejne nasledke krajevne samouprave, pravi minister, posebno pa jih odobravam ondi, kjer so združene s patronatom; deželne ali velike samouprave se pa bojim. Poskuse delati na nepoznanem zemljišči je vedno jako nevarna reč. Le poglejte Francoze, Lahe, Španjce in Belgijce, vseskozi prosti narodi in dobri katoliki, pa jim vendar še ni n misel prišlo deželno samoupravo pri katoliški cerkvi vpeljati. Sicer se ji pa na vsak način nikakor nečem vpirati. Znan mi je veliki pomen katoliške cerkve in ga popolnoma odobravam; zanimam se pa tudi za nižjo duhovščino, med ktero jih je mnogo, ki celó za neogibne vsakdanje potrebe nimajo. Osoda te nižje duhovščine mi je jako pri srci in se nadjam, da mi bo mogoče v tem smislu kaj bolj praktičnega predlagati. Katoliška cerkev je imela že od nekdaj velike prostosti, samoupravne oblasti pa skupni katolicizem še ni imel. Nadjam se toraj, da si tudi poslanec Ugron ne bode prilastoval dogmatskega vpliva na katoliško cerkev. Pri cerkvenih vprašanjih se je dosedaj vedno ozir jemal na katolike, ki imajo vrh tega zdatno večino v poslaniški zbornici kakor tudi v zgornici (gosp. zbornici).“ Minister je navajal še to in uno, se je skliceval na razne pravice in ustanove, ki jih imajo katoličani in je konečno rekel, da je proti Ugronovemu predlogu.

Vnanje države.

Ako se sme „Berl. Tagblattu“ verjeti, so na Nemškem v Hockenheimu vendar-le pravega ***morilca dr. Rumpffa*** vjeli. Njegov brat sam se je neki izjavil, da je to pravi in resnični morilec. Piše se Julij Lieske, doma je v Zoffenu pri Potsdamu in je bil čevljar. Prišel je, ali bolje, poslali so ga anarhisti iz Švice v Frankfurt, da umori redarstvenega načelnika, dr. Rumpffa. Kakor znano, je anarhist točno svoje delo izgotovil, ter je bil že zopet na poti peš v Švico, ko so ga zasačili. Star je še-le 27 let. Prav v kratkem bo redarstvo nakopičeno tvarino, ki jo je proti njemu nabralo, objavilo ter se bo začela preiskava. Iz vsega je razvidno, da za evropejski mir in red ni bolj nevarnega kraja kakor je ravno Švica. Vsak politični umor, ali kar je bolj prav, vsak umor iz maščevanja, kterega so do sedaj anarhisti še doprinesli, sklenjen in potrjen je bil v Švici. Evropske velesile bi morale švicarsko ljudovlado na to prisiliti, da v tem smislu svoje postave poojstri, da ne bo vsak cigan, ropar in morilec, kteremu se doma ne ljubi po postavah živeti, ondi našel varnega zavetišča. Pred vsem pa bi morala švicarska vlada anarhiste kar od kraja poloviti in zapreti, kajti državi, družini in posamičnikom so to najnevarniši ljudje, ktere je treba neškodljive storiti, sicer bodo oni vničili sedanjo družbo človeško. Tukaj ni prostora rahločutnosti ali milosti, tukaj, kjer gré za ohranitev in varnost življenja, velja ojstrost postave v svojem polnem pomenu besede. V Evropi se tako dolgo ne bo nihče varnega čutil pred anarhisti, kdor jih zatira bodi si s peresom ali s paragrafom, dokler jim bodo švicarske goré na razpolaganje in za varno zavetje, kjer brez kazni lahko kujejo svoje hudodelstvene naklepe, ktere potem pod raznimi cesarji izvršujejo, ter se, ako jih poprej ne zasači roka pravičnosti božje, kar se je ravno na Nemškem in tudi na Dunaji pri dveh anarhistih zgodilo, navadno po dovršenem umoru, zopet mirnega srca v Svico povračajo. Švica naj svoje postave toraj spremeni, ali pa naj se ji odvzame prostost in naj se dežela zasede s tujimi vojaki.

Rusija je z osnovo svoje črne vojske (Landsturm) že pri kraji. Nerešeno je le še vprašanje, kakošen značaj naj se temu na novo vstanovljenemu kardelu dá, ali naj se rabi izključljivo le na obrambo dežele, ali naj pa tudi, če bo treba preko meje v sovražnikovo državo vdari. Da bi posebno poslednje ne bilo preslabo, se nadjajo pri velikanskih množicah azijaške konjice, ktera bi nepopisljiv strah povsod napraviti morala, kjer bi se po deželi vdrla. Rusi se v tem prav nič ne motijo. Črna vojska je vendar-le več ali manj irregularna in kaj se irregularni Čerkesi v rusko-turškem boji počeli, še nismo pozabili. Divjak ostane divjak in to so Azijati vseskozi, kolikor jih ima ruski car pod svojo oblastjo.

Pečali smo se do sedaj več ali manj z ***Angleži*** po tujem svetu; ogledovali smo jih, kaj počnejo v Afriki, kako postopajo v tihem morji in kaj pravijo k francosko-kitajskim bojem. Čas je, da si jih nekoliko ogledamo domá na otoku, ki se imenuje kraljevina Veliko-Britanska. Tukaj se Angležem še največ pokaže, kaj da je, in kaj da zná. Irci, Angležem podrejen narod, pričali bodo do konca svetá v zgodovini, kam da posamičen človek, kam da celi narodi lahko zagazijo, ako se tistim kratijo pravice, podeljene jim od Boga samega in države. Irci od Angležev do skrajne sile zatirani in z nogami teptani, trpeli so skoraj 200 let in prenašali ošabno in samogoltno angleško gospodstvo. Trpeli so in molčali. Znano pa je, da kedar je lonec prepolen, da skipí. Tudi Ircem pošla je potrpežljivost in otresti se skušajo neznosnega jarma angleškega, ki jih je že do obupa pritiral. Znano je, s kakimi sredstvi se upirajo, na kak način se hočejo znebiti žulečih verig, v ktere jih je zakoval John Bull. Nikakor nismo pri tistih, ki odobruje tako postopanje. Kakor vestni poročevalci ali časnikarji, le samo zapišemo in objavimo, kaj se je godilo, kaj se snuje. Civilizacija, v kteri so bili Angleži daleč pred Irci, provzročila je trpljenje poslednjih; civilizacija, ktere so se pa v najnovejšem času tudi nekteri Irci vdeležili, potisnila jim je strahovito orožje — dinamit v roke, kteri žuga svojo izumiteljico, civilizacijo s celim človeštvom vred pokopati in vničiti. Človeška izumljivost iznašla je dinamit, in kdo zná, če bi ji ne bila iznajdba na pogubo, saj delovanje anarhistov in fenirjev do sedaj tako kaže, ako bi se državniki ne bili ob pravem času oglasili s postavami, ki so povsem tako napravljene, da bodo one anarhiste in fenirje vgnale v kozji rog, namesto da bi se cela zemlja pokorila. Tako postavo so sprejeli Angleži, tako postavo ima v mislih severna Amerika, ki je povsem gnjezdo, kjer se strupeni anarhizem vzgoja in tudi v Avstriji je ravnokar na dnevnem redu.

Francozi in ***Kitajci*** bodo zopet kmalo skupaj treščili, da bo groza, kar se bo menda takoj zgodilo, kakor hitro bodo francoske pomožne čete v Tonkin dospele. General Negrier čaka s svojimi 9000 možmi, ktere misli proti Langsonu peljati, da svoje ljudi še nekoliko v red spravi. Kakor hitro se bo on proti Langsonu dvignil, napotil se bode tudi general Brière de l'Isle od druge strani s 5000 do 6000 možmi proti Bacle. Sploh je gibanje v francoskem taboru jako živahno, priprave za bodoči napad Kitajcev pa velikanske in jako marljive. Saj jim je tudi potrebno, kajti Kitajci so z 20.000 ali še celó z 22.000 možmi vse soteske zasedli, po kterih se Francozov nadjajo. Pa tudi orožje imajo dobro.

Izvirni dopisi.

Iz Trsta, 27. januvarja. Premljevanje po časnikih Trst ali Genova je nekoliko potihnilo, stvar pa s tem vse eno napreduje in konec vsega tega bode, da se bode spomlad v tej zadevi začelo splošno delati, tako se baš iz merodajnih krogov za gotovo čuje. Irredenta se te stvari najbolj bojí, kajti prečrtan je njih račun in zbrisati bode mogla „Italia irredenta“ iz svojega programa Trst, kakor je morala po bitki pri Visu izbrisati iz svojega programa Dalmacijo. Da so se naši lahončiči nekoliko ohladili, vzrok je tudi to, da si zlate gradove v Asabu zidajo s svojo ekspedicijo, ker je Italija skrivno z Anglijo zvezana, da ji pomaga ukrotiti Sudan. Namen laške ekspedicije je dvojen: si osvojiti zemlje in priti za hrbet Mahdijev, da rešijo Gordona. Naši irredentovski lokalni listi imajo svoje predala polne o tej stvari.

Karneval je letos pod ničlo; vidi se siromaštvo, veljoni in maškerade po gledišči so slabo obiskane. Dela ni in ker ni tega, tudi denarja ni. Društva se nekoliko po navadi gibljejo. „Sokolov“ ples v soboto bil je obilo obiskan, dvorana zelenega hriba, ktero je mestna čitalnica za ta večer prepustila, bila je premajhna.

Posebno je dopal „kolo“ v kostumiranih opravah, da se je celó ponavljati moral. „Sokol“ sme ponosen biti na izid. Počastili so ples tudi odlična gospôda, med kterimi smo zapazili barona Depretisa mlajšega in grofa Thurna.

Zloglasno društvo: „Concordia“, ktero pa navadno „cikorija“ imenujejo Slovenci, ruje po okolici, skuša omrežiti nektere sebičneže. Vsako sredstvo jim je dobro, bodisi „šnops“ ali denar. Garibaldinec Poldo Mauroner, neki doktorček Angeli in „compagnija bela“ so faktični voditelji tega društva. V prvi vrsti imajo pa ljudi dvomljivega značaja in vedenja, kterim bi človek še metle ne upal; ali ti visoki gospodje se ne sramujejo stopiti v najsmrdljiveje gnojnice, da le svoj namen dosežejo. Predsednik temu društvu je nek postrešček št. 46, odbor pa ljudje, kteri so na „šnops“ prisegli. Da to lahonsko društvo pobira žrtve v okolici, ni čuda, pa so večidel smeti, vendar pa bo pri prihodnji volitvi v mestni in državni zbor škodovalo „Edinošti“, za kar je treba že zdaj priprave delati.

Politično društvo imelo je v nedeljo sejo, pri kteri se je odbor že bavil z načrtom prihodnjih volitev, ter pripravil nektere stvari, ki imajo 1. febr. pri občnem zboru obravnavane biti.

Presvitla cesarica odpotovala je zdrava predsinoči iz Miramara v Beč, morala se je iz Pulja vrniti v Trst; pa zarad slabega morja še jahta „Fantazija“ ni mogla v Trst, ampak morala se je zakrcati v Piranu, kamor je poslalo Lloydovo društvo krepak parnik po njo, da jo je v Miramar po hudem morji pripeljal.

Železnična proga Hrpelje-Trst počela se bode drugi mesec delati, inženirji in dotični merjalci delajo na vse kriplje, da stvar prej doženejo. Vse že komaj čaka te proge in čudi se vsak, da vlada odlaša to stvar, kakor da bi ta proga hotela še po vodi splavati, akoravno obstoji v Trstu že dalj časa urad državne te proge.

Huda burja razsaja že od kar je zunaj sneg zapadel neprenehama in je večkrat mraz, da barometer do ničle pade.

Kozé razsajajo še vedno in bati se je, da se bo ta bolezen čez zimo obdržala, spomladi pa nastala kaka huji bolezen, kar nas Bog obvaruj.

Iz Komende, 26. januvarja. (*O žganji.*) Sto in sto nasvetov, stotine bridkih dogodb prinesli so v teku nekterih let skoraj vsi slovenski listi.

O čem se je vendar že toliko pisalo, a do sedaj le še malo, malo dovršilo. Lahko nam je uganiti o čem? — Strupeni alkohol pomešan z najboljšim darom Božjim — s hladno vodo je bil žalosten predmet obravnav.

Dan na dan zija bolj očividno strašni propad s svojim žrelom našemu ljudstvu nasproti. Dan na čitati je po časopisih cele kopice žalostnih dogodkov, ktere povzročuje grozno pijančevanje.

Vsaki rodoljub v pravem pomenu besede vkvarja se po svoji moči s prevažnim tem vprašanjem; kako pomagati ljudstvu iz nadlog, v koje je po svoji kratkovidnosti zabredlo, ali bolje, kako mu zaprečiti široko pot, ki ga tira v pogubo.

Duhovnik in učitelj svarita ljudstvo, ga učita kako se vzdržati, kako se zoperstavljati svojemu sovražniku. V živih slikah mu stavita pred oči globoko brezdno, proti kterem nevedé dirja — kjer ga čaka pogin.

In to ljudstvo? — O; ne meni se, ne sluša in ne mara ubogati skrbnih svojih voditeljev. Po časnikih in knjigah čita na stotine dokazov pogubljive strasti; a zaslepljeno ljudstvo je strup pilo in ga pije dalje vkljub vsemu svarjenju.

Tolažimo se, da ta rod še ni popolnoma pokvarjen, da živi še v njem pravi značaj — vera in ga še ni — saj splošno še ne — okužila nova kultura brezvernosti in brezbožnosti. Bodisi — upajmo!

Kaj pa je vendar krivo tolikemu razširjanju žganja? Težko je na to vprašanje dostojen odgovor dati, a poskusimo saj nekaj.

Težak, ki se trudi celi dan z težkimi opravili, kmalo se poti na solncu, kmalo zopet prezeba na mrazu, mora si gotovo okrepčati utrujeno telo s krepilno pijačo. Vino mu je predrago, pivo ne veliko bolj po ceni — kaj hoče toraj piti? — žganje je cenó, spije ga za 5 kr. in že si tako rekoč poživi svoje ude, in ako še tem 5 kr. dodá še 5 drugih, mora biti gotovo že zadovoljen, ako je človek ter se še ni poživinil, kajti za 10 kr. pretresa mu že gotovo vse ude. Od začetka varuje se pijanosti, pije ga le za potrebo, a počasi se ga privadi in konečno ne more živeti brez njega. Dokler je v moških krepkih letih, možno mu je pač prenašati, moč opijanljive brozge a drugači je ko prestopi v starost. Revež se ne more zdržati več pijančevanja. Popiva dokler mu pripušča denar in pri tem zanemarja svoje dušne in telesne dolžnosti in opravila. Star, onemogel po prevelikem pitji, zaspi na veke. Ne tolaži ga zadnji pot duhovnik, in ko mu zvoni, tedaj ima navado naše ljudstvo govoriti: „Sedaj, ko je ta šnopsar umrl, bode pa že šnops zopet nekaj krajcarjev ceneje, kjer se ga bode manj popilo!“ Še večkrat pa se primiri prerana smrt. Koliko mladih ljudi ide od todi še pred 30. letom in kdo jim pomore? — Žganje!

In nežna deca? — Tudi ona vživa ta strup. Pijača ni draga, pa dobro stori; naj ga tudi dete malo srkne. Oj grozne matere, kaj morate hujšega storiti svojim otrokom, nego da jim dajete že v prvih letih njih življenja tega strupa za dušo in telo. Neskrbni očetje, ki jemljejo svojo deco s saboj v gostilne, ter jo napajajo, mesto jo napeljevati k do-

bremu. Mislite li, da bode tako dete kedaj trezno in ne bode žganja pilo. Oh, zastonj so take misli, prazne take nade. Otroče postane in ostane pijanec in žganjepivec, pokvarjen na duši in na telesu. In starši njegovi nespametni, kaj so druzega kot ubijavci lastnih otrok. A tako je in tako se širi žganjepitje.

Res pokvaril se je ta vrli slovenski rod; peša mu dušno in umira materijalno stanje. Kje so oni časi, ko so naši pradedje sloveli kot korenjaški in krepki ljudje. Zgodopisci jih hvalijo. Pri Valvazorji čitamo mnogo hvalevrednih stvari o njih telesnih krepostih. Hvali Kranjce kot trezne, zdržne in pobožne ljudi. In dandanes? Kaj bi neki rekel stari kronist, ko bi stopil na svet med dandanašnji rod? Gotovo, želel bi si v grob nazaj.

A vrnimo se nazaj k prejšnjemu. Kaj je še krivo, da se ta kuga vedno bolj širi? Rekli smo, da vino je predrago in pivo ne dosti bolj cenó, kar je tudi resnično. Od kod pa ta dragina? Nekaj so se časi spremenili, ki je vse dražje postalo, toraj tudi vino. Delavci so dražji, davki so veliki, kako hočemo potem staro ceno? Vrh tega hoče krčmar svoj dobiček in država zahteva svoj dac. Od litra plača se čez 4 kr. daca in to od vina, ki ga popije le ubogi trpin! Kako to? Znano je vsakemu, da se dac plačuje v krčmah le od vina, ktero se toči na drobno.

Kupimo pri vinskem trgovcu vedro vina (to je 56 lit.) in dobomo ga brez vsega daca, treba nam ni plačati nikakega užitninskega naklada. Postava je taka, da vsak krčmar sme prodati vedro in več vina komur hoče in pri tem ne zahteva država nikakega davka. Premisliti nam je pa sedaj, kdo pije po krčmah vino ali ga kupuje na drobno in kdo si ga kupi več veder vkup? Vsak bolj imoviti človek, kteri potrebuje vina za-se ali za svoje gospodarstvo, kupi ga več vkup, pije ga toraj neobdačenega. A naš prosti seljak — ne zamore si ga kupiti jedno ali več veder — kupuje ga na drobno in pije ga vedno obdačenega.

Vprašam, mar bi ne bilo bolj primerno in ravnopravno, ako bi se vse vino obdačilo in to z manjo svoto, n. pr. pri litru zadostovalo bi 2 kr. in država bi pri tem ne imela zgube. Ne vsiljujem nikomur svojih misel, a mislim pa, da dandanašnji dac in način obdačenja pripomore veliko k žganjepitju. Obdačenje naj bi vzela vlada v svoje roke, pa ga ne dajala v zakup. Ta način vino le podraži in site vrane še bolj pita in debeli.

(Konec prih.)

Domače novice.

(*Katoliška družba*) imela je sinoči svoj občni zbor, kterega se je vdeležilo lepo število udov. Predsednik, mil. prošt dr. Jarc, pozdravi zbrane ude s starim katoliškim pozdravom: „Hvaljen bodi Jezus Kristus“, ter poroča o družbinem stanji, o njenem delovanji in premoženji. Udov ima sedaj družba 652; od teh jih je 425 v Ljubljani, 227 pa po deželi. Pristopilo jih je preteklo leto 29, in sicer 20 v Ljubljani, 9 zunaj. Umrlo jih je 23, in to 16 v Ljubljani, 7 na deželi. Ljubljanski mrliči spremili so se na pokopališče z družbeno zastavo, za zunanje brala se je po ena sv. maša razun tistih sv. maš, ki se darujejo za ude sploh. Družba se spominja svojega ustanovitelja in prvega predsednika, ranjk. grofa Viljema Wurmbranda, ki se je v teku minolega leta preselil v boljšo domovino. Družba ga je spremila po zastopnikih z zastavo in krasnim vencem k poslednjemu počitku. Dalje se družba spominja na svojem občnem zboru vseh druzih umrlih udov, ktere g. predsednik našteva po imenih.

Ravno danes leto na 28. januvarja 1884 vdeležila se je družba sijajnega pogreba ranjkega knezoškofa dr. Pogačarja, nekako 11 mesecev pozneje na 14. decembra pa slovesnega vmeščenja sedanjega knezoškofa dr. Misije.

Odbor, ki obstoji iz 24 udov, imel je med letom pet sej, izmed kterih ste bili dve za družbeno in katoliško življenje sploh jako pomenljivi. Dalje se pod nadzorstvom, oziroma vodstvom katoliške družbe vzdržuje večerni poduk za delavke v tovarni za smodke. Učiteljice ondi so: gospá Mos-ova z dvema gospicama hčerama; gospodičine: Melcer, Elsner in Ramovš. — Tudi letos je izdala katoliška družba knjigo „Glasi“ katoliške družbe. Ob enem g. predsednik omenja, da ima družba še mnogo nerazprodanih knjig. Knjižnica se je pomnožila za 60 knjig, ktere so se deloma nakupile, deloma so jih podarili dobrotniki, med ktere gre v prvi vrsti omenjati g. Tomaža Pirnata. Število skupnih zvezkov v knjižnici je 3300.

Za zabavo svojih udov je katoliška družba tudi skrbela. Napravila je 5 javnih tombol, kterih dohodki so se obrnili deloma za dobrodelne namene Vincencijeve družbe, deloma pa na korist družbe same. Pri tej priložnosti izreče g. predsednik zahvalo vsem dobrotnikom, ki so družbi naklonili dobitkov za tombolo brezplačno. Denarno stanje družbe je ugodno. Dohodkov je imela 970 gld. 31 kr., stroškov pa 955 gld. 24 kr., toraj ostane 15 gld. 7 kr. Predsednik pojasnuje neke stroške, in kaže naposled, da je denarstveno stanje družbino dokaj vgodno. Za preglednike društvenih računov so bili izvoljeni gg.: Gnjezda, Vrančič in Jereb.

Potem se oglasi podpredsednik g. kanonik dr. Čebašek, ter v imenu vse družbe hvalo daje preč. g. predsedniku dr. Jarcu za previdno vodstvo in vzlasti pametno gospodarstvo. Nato omenja, da je on imel po odločbi sostaviti kratko zgodovino katoliške družbe, ker so premilostni knezoškof dr. Jak. Misija obljubili, ako ne bode nobenega zadržka, počastiti današnji občni zbor. Ker pa so morali nemudoma na Dunaj, zgodí se to morebiti o drugi priložnosti in takrat naj pride na vrsto družbina zgodovina.

Voliti se ima sedaj novi odbor. Pričujoči dr. Sterbenec nasvetuje, naj se dosedanji potrdi per acclamationem, kar se takoj zgodí. Odborniki so sledeči gg.: Bohinec Žiga, dr. Čebašek Andrej, Dogan Janez, Flis Janez, dr. Jarc Anton, Jemec Gašpar, Jeran Luka, Jerič Jožef, Kržič Anton, Klein Anton, Klun Dragotin, Kolar Matija, Krašovec Kajetan, Kunčič Jurij, Lahajner Dragotin, Lindtner Alojzij, Marn Jožef, Močnik Matej, Pirnat Tomaž, Polak Dragotin, Resnik Jožef, Rozman Janez, Zadnikar Valentin, Zupančič Anton.

Potem spregovorí g. prof. Marn, češ, ker sem že bil na Velehradu in v družbi že tudi o njem govoril, obsojen sem danes nekoliko povedati o svečanosti, ktera se letos vrši na Velehradu, o tisočletnici smrti sv. Metoda. Govornik tej slavnosti priznava dve lastnosti: Ona je a) katoliška, ker so sv. oče papež Leon XIII. god sv. Cirila in Metoda po vsem krščanskem svetu obhajati zapovedali; b) slovanska. Sv. aposteljna Cirila in Metoda časté pravoslavni ali razkolniki in katoliki. Pravoslavniga zahtevajo za-se, katoliki za-se. Mi toliko z dobro vestjo lahko rečemo, da sta nas vseh, ker tedaj, ko sta po naših krajih ona dva besedo božjo oznanjevala, ni bilo še razkola med nami; slovanska blagovestnika sta toraj nas vseh. Žaupajmo, da se po njuni priprošnji razkolništvo zopet zatare, kar nam Bog daj! Leta 1863 praznovala se je tisočletnica njunega prihoda v naše kraje in letos 6. aprila praznoval se bode tisočni smrtni dan sv. Metoda — rojstni dan za nebesa. Ta slavnost ima za moravske in tudi češke Slovane celó nekak političen, za vse pa verski in naroden pomen. Vdeležili se je bodo Slovani z juga in severa. Moravska viša duhovna pastirja izdala sta že za to pastirska lista, češki škofje ga še bodo in celó sv. oče pripravljajo posebno pismo v tem smislu. Svečanost ta je c) slovanska. Zgodovinska resnica je, da sta sveta brata na svojem popotvanji v Rim se tudi po naših krajih mudila: da se je po svojem povratku od ondot posebno sv. Metod mnogo zadrževal v Koceljevi državi, ki se je raztezala ob Blatnem jezeru po ogerski in štajarski zemlji, ter da ga je knez Kocelj vzlasti podpiral, in mu je bil nekako Mecena. Tudi nam Slovencem je ta svečanost bolj najprej verska, cerkvena, potem pa slovstvena. Koder sta ta dva blagovestnika hodila, ondot je zveza z Rimom trdna. V književnem oziru sta ona dva začetnika našega pismenstva. Naj eni oporekajo, vendar je sedaj najmočnejša stranka, kteri na čelu je dr. Miklošič, da je staroslovenščina po sv. Cirilu in Metodu pisati se jela med panonskimi Sloveni in da je mati sedanji naši slovenščini, pa novi bolgarščini. Očitno je tudi, koliko je nova slovenščina v zadnjih letih pridobila iz stare slovenščine, ktera pojasnuje vse slovanske jezike.

Prav in spodobno bi bilo, da postane tudi naša svečanost a) cerkvena in b) književna. Kar to zadeva, oglasila se je že družba Mohorjeva, Slovenska Matica, in tudi katoliška družba je v lanskih „Glasih“ dala spis „Delo Metodovo“, za pričujoče leto obeta še obširnejšo razpravo. Ni dvomiti, da druga društva in posebej časniki slovenski ne zaostanejo. V prvem oziru je znano, da se je že odbor sostavil, ki se bo s tem pečal, da popelje potujoče Slovence na Velehrad in v zlato Prago ob Veliki Gospojnici. Na Velehradu se bodo cerkvene slovesnosti opravljale sklenjene z odpustki na 14. februvarja, ki je smrtni dan sv. Cirila, z osmino; 6. aprila, smrtni dan sv. Metoda; 5. julija, god obeh svetih aposteljnov; 15. avgusta, cerkveni god na Velehradu, in roženkranska nedelja, kedar se bodo slovesnosti zaključile.

Kdor obišče od 6. aprila do roženkranske nedelje svetišče na Velehradu ter opravi znane pogoje, vdeleži se lahko popolnoma odpustkov. Slovenci bodo potovali tje le nekteri; dobro pa bi bilo, ako bi mogli se tudi domá vdeležiti onih milosti, kakor je bilo brati o Českem. V ta namen nasvetuje gosp. prof. J. Marn:

1. Naj velikonočni ponedeljek, 6. aprila v tisočletni smrtni dan sv. Metoda katoliška družba napravi slovesno sv. mašo s primernim ogovorom, kar potrdi občni zbor.

2. Naj se gledé cerkve Jezusovega Srca, kapele sv. Cirila in Metoda, slovesnosti in svetih odpustkov za 5. julija in morebiti tudi za 12. v god sv. Mohora'in Fortunata z ominama, kedar bi mnogim Slovencem bilo vstreženo, zastran podružnic bratovščine sv. Cirila in Metoda katoliške družbe odbor pismeno obrne do premilostnega knezo-škofa, da storijo po previdnosti, kar bi bilo na čast blagovestnikoma, pa na duhovno korist katoliškim vernikom.

3. Kakor že prej o neki priliki, nasvetuje še posebej govornik, naj bi se pripravile sohe ali podobe sv. Cirila in Metoda, sv. Jožefa, sv. Nikolaja itd. v prazne line stolne cerkve, kakor jo lepšata kipa sv. Mohorja in Fortunata.

Občni zbor vzame vse te nasvete na znanje ter jih prepusti odboru v dostojno izvrševanje. Na to se zborovanje, pričeto ob 6. uri, sklene ob tri četrti na osem.

(*Tretji redni občni zbor „Kmetske posojilnice Ljubljanske okolice“*) v Ljubljani vršil se je dne 25. januvarja t. l. Pri zboru zastopanih je bilo 38 deležev. Po pozdravu načelnika poročal je blagajnik o stanji društva in polagal letne račune. Iz tega poročila povzamemo, da društvo šteje 32 deležnikov, kteri imajo v posesti 100 deležev po 100 gold., to je 10.000 gold. glavnice. Denarni promet društva pomnožil se je od prejšnjega leta za 78.950 gold. 82 kr. in znaša 216.782 gold. 78 kr. Hranilne uloge pomnožile so se tekom leta za 9076 gold. 33 kr. in znašajo koncem leta 45.666 gold. 83 kr. Posojila pomnožila so se za 16.298 gld. 79 kr. in ima društvo razposojenega 28 strankam proti intabulaciji in 69 strankam proti menjici koncem leta 53.460 gold. 79 kr. — Po predlogu nadzorstva razdelil se je letni dobiček, znašajoč 1469 gold. 5 kr. sledeče: deležnikom izplača se na njihove deleže à 100 gold. po 6 gold. na delež, rezervnemu fondu pridene se 500 gold. in bode znašal vsled tega sedaj 1300 gld. — Nagrade ravnateljskemu odboru dovoli se 300 gld. Za dobrodelne namene se določi: za „Collegium Marianum“ 10 gold., ravno toliko tudi za revne dijake, ki v ljudski kuhinji jed dobivajo. Dobljeni dobitek „Narodnega doma“ v vrednosti 5 gold. podari se čitalnici v Šiški. Ostanek dobička z 49 gold. 5 kr. pripiše se na račun dobička za leto 1885. — V ravnateljski odbor izvoljeni so bili: ravnatelj Janez Knez star., župan v Spodnji Šiški; blagajnik Anton Knez, trgovec v Ljubljani; kontrolor Martin Baudek, župan v Vodmatu; za odbornika nadomestnika Ant. Jenko, pekovski mojster v Ljubljani in Vinko Ogorelc, župan v Šmariji. — V nadzorstvo: E. Ločnikar, župan na Viču; drd. J. Kotnik, posestnik v Ljubljani, in dr. Josip Vošnjak, deželni in državni poslanec. Za premembo društvenih pravil volil se je posebni odsek 4 članov, kteri ima nalogo te izdelati in predložiti prihodnjemu občnemu zboru v odobrenje.

(*Na zaslišanji*) pri presvitlem cesarji je bil na 26. t. m. novi vodja Ljubljanski gimnaziji gosp. Šuman.

(*Vabilo k venčku*), kterega napravi čitalnica Postojnska v zgornjih prostorih Doxatove gostilne v nedeljo 1. februvarja 1885. Začetek ob 8. uri zvečer. K plesu svira oddelek gledališčnega orkestra iz Ljubljane. Vstopnina za ude 50 kr., z rodbino 70 kr., za neude 80 kr., z rodbino 1 gold. K temu venčku najuljudneje vabi odbor.

(*Metulji letajo*) pri Reki, kakor nam je sporočal železniški sprevodnik od ondot danes zjutraj semkaj

dospevši. Včeraj popoludne je neki tako gorko ondi bilo, kakor o Veliki noči in je omenjeni sprevodnik metulja vjel, ki ga je v Ljubljani kazal. Pri nas pa zmrzuje, da bi človeku skoraj ušesa odletele.

(*Vabilo na Vodnikov večer*), kterega priredi „Delavsko bralno društvo v Idriji“ dne 2. februvarja t. l. v spodnjih prostorih g. F. Remica. Spored: 1. „Naprej“, svira godba (prired. Ličar). — 2. „Slava Slovencem“, moški zbor. — 3. „Slovó domovini“, mešan zbor. — 4. „Spominčica“, samospev s spremljevanjem harmonija. — 5. „Hrvatska polka“, posvečena hrvatskemu pevskemu društvu „Kolo“, svira godba (prired. Ličar). — 6. „Ruža v pustinji“, moški zbor. — 7. „Ko sva poslovila se v noči“, mešan zbor. — 8. „Pri vodici“, samospev s spremljevanjem harmonija. — 9. Slavnostni govor. — 10. „Savica“, trospev (sopran, alt, tenor). — 11. „Narodna“, mešan zbor. — 12. „Triglav“, moški zbor. — 13. „Roženkravt, nageljček in rožmarin“, godba (prired. Ličar). — 14. Tombola s šestimi dobitki, listki po 10 kr. — Vstopnina za ude 10 kr., za neude 20 kr. Začetek ob 8. uri zvečer. — Vse prijatelje društva vabi k tej veselici uljudno

odbor.

(*Potres*) javil se je iz Pliberške okolice v Celovec na meteorologijsko opazovališče, ki je trajal 2 sekundi. Čutil se je včeraj ob 3. uri 40 minut popoludne v smeri od zapada na iztok. Potres je spremljevalo podzemeljsko bučanje.

(*Naša mornarica*) nekaj namerava, kar bi ji noben rodoljub odpustiti ne mogel, ako se tisto vresniči. V vojnem budgetu se je, kakor znano, dovolila nekoliko višja svota za pomoženje in okrepčanje naših vojnih parnikov. Posebno urnih „križarjev“ nam je dosedaj občutljivo primanjkovalo. Pomorska oblast je sklenila z napravo dveh križarjev takoj pričeti in jih misli na Angleškem pri Armstrongu v New-Castlu naročiti. Zaslužek bo pri tem velikansk in za to bi bilo prav iz srca želeti, da naj se omenjena križarja izdelata doma v Trstu ali pa v Pulji, kjer ravno sedaj veliko delavcev zarad pomanjkanja dela postopa in lakoto trpi. Trst ima dva taka zavoda, ki bi bila sposobna dobre križarje napraviti. Da se delo domačim ljudem izroči, podala se bo posebna deputacija na Dunaj k presvitlemu cesarju. Kakor se čuje, se bo stvar obravnavala tudi v državnem zboru.

(*„Tribüne“ rediviva*) jela bo izhajati meseca aprila na Dunaji. Izdajali jo bodo jugoslovanski državni poslanci in so se za ta namen že velike svote denarja nabrale. Kakor njena prednica, ki je leta osoraj prenehala, izhajala bo tudi nova „Tribüne“ v nemškem jeziku. Da je na Dunaji tak časnik za obrambo slovanske in konservativne politike nasproti židovskim listom, ki nas in naše prizadevanje noč in dan smešijo pred svetom, ki nam naše najdražje svetinje brez milosti v blato gazijo, res potreben, verjel nam bo vsak, kdor le tak židovskoliberalen časnik v roke vzame.

(*Neljuba zmota*) primerila se je v Mariboru dvema postreščekoma, ki sta bila poklicana v neko hišo, da ondi umrlega gospoda preoblečeta in na oder položita. Napravita se s krsto na pot. Kmalo sta v hiši in v prvem nadstropji, kjer mrlič leži. Tukaj le bo! Soba ni zaklenjena, postelja je tudi notri in ta, ki je v njej, se ne gane. Postreščeka potegneta odejo razenj in ga krepko primeta, da bi ga dvignila, kar se dotični zbudi in se jima iz rok zmuzne. Bil je to hišni gospodar sam, ki je imel svojo sobico poleg one, v kteri je pravi mrlič ležal. Kdo se je bolj ustrašil ne vemo, toliko se pa sliši, da so menda vsi trije zbežali.

Gospodom deležnikom društva „Narodni dom“.

Upravni odbor društva „Narodni dom“ sklenil je v svoji seji dne 23. t. m., da se ima do 1. aprila t. l. vplačati tretji obrok na upisane deleže, in sicer po 50 gold. na vsak delež.

Ob jednem se opozarjajo gospodje deležniki, da od 1. februvarja t. l. nadalje izplačuje društveni blagajnik obresti leta 1884 za vplačane deleže. Obresti za leto 1882 in 1883, kterih gospodje deležniki doslej še niso zahtevali, zapadle so v zmislu § 4 društvenih pravil na korist društvu.

V Ljubljani, dné 28. januvarja 1885.

Za upravni odbor društva „Narodni dom“:

Dr. Alfonz Mosché, predsednik. Ivan Hribar, tajnik.

Poročilo o letošnjem občnem zboru c. kr. kmetijske družbe.

Začetek občnega zbora je bil, kakor vsako leto, tudi letos ob 9. uri dopoludne naznanjen v dvoranimestne hiše. Zborovanje začeti je bilo pa še le mogoče ob 11¼, ker poprej ni bilo zadostnega števila zborovalcev. Ta zamuda je jako neprilična za prišle zborovalce, kakor za reč samo. Vsak ima doma ali v uradniji svoja stanovna dela, zlasti viši gospodje, n. pr. deželni odborniki, deželni glavar, celó deželni predsednik, in čakati so morali celi dve uri! In obravnave, dostikrat prav tehtne, se morajo potem le memogredé omenjati, ali zarad poslednje nesklepčnosti celó opustiti.

Poročilo o drugi točki: Delovanje centralnega odbora, je gosp. tajnik o kratkem omenil; ravno tako o tretji: Račun za preteklo in proračun za prihodnje leto, g. Brus, ker oboje imajo gg. udje in zborovalci že tako v rokah.

Daljša obravnava pa se je vršila o predlogih poddružnic (točka četrta), tajnik g. Pirc. Prva je na vrsti poddružnica v Rudolfovem; njen prvi predlog pa: Naj se napravi kmetijska šola za Dolenjsko v Rudolfovem ali saj v obližji; ker je to treba zarad učiteljskega osobstva šolskih pripomočkov, zlasti pa zarad tega, ker trta je v okolici še zdrava, po Kostanjeviškem okraju pa že po filokseri okužena in bode ta nadloga če dalje bolj po širokem segala. G. Robič misli, da o tem ni treba sklepati, saj je že reč sprejeta ter tudi naprava šole razglašena. G. deželni predsednik pové, da od strani vlade se bode vse storilo, kar mogoče, da se kmetijska šola za Dolenjsko ustanovi; upati pa smemo tudi od visokega ministerstva vso podporo. G. Pirc oporeka predlogu, ter pravi, da ni ravno potrebno kmetijsko šolo v Rudolfovo potisniti, ampak kjer bode bolj prilično in ugodno, ker treba je posestva, ki ima ne le vinogradov zadosti, ampak tudi njiv, travnikov in gozda. Kar se tiče trtne uši, misli, da je treba kmetijsko šolo vstanoviti ravno v sredi poškodovane okolice ter ljudem kazati, kako zamorejo vendar še kaj dobička od okuženih vinogradov imeti.

Drugi predlog je bil: Naj se poškodovani vinogradi z amerikansko trto zasadé. Dr. Sterbenc pové, da se je na Vipavskem z amerikansko trto že poskušalo in poskušnja se dobro obresla. Toraj priporoča sprejem predloga, kar se tudi zgodi.

Tretji predlog je bil: Naj se lastnikom po peronospori viticoli poškodovanih vinogradov davek odpiše. Zato naj bi se prošnja vložila na državni zbor. Po nekem primerljeji na Tirolskem je bilo sprejeto, da naj se prošnja vloži na visoko finančno ministerstvo.

(Konec prih.)

Razne reči.

— Rusini in Poljaki. V obče je znano, kako se prislovna nesloga med posameznimi slovanskimi rodovi, vzlasti pogubno javlja med Poljaki in Rusini. Dasi sta oba sinova iste matere, vendar Poljaki še vedno nebratovski ravnaji proti Rusinom in jih zatirajo kolikor jim je mogoče. Modri možje so krivico tega početja že davno spoznali in so se vedno zato potegovali, da bi spor na lep način končali in tako omogočili naravno svoje razvijanje. Vzlasti grof Vojteh Dzieduszycki se je do sedaj jako trudil, da bi nesporazumljenje med obema narodoma odstranil in tako se drug drugemu približal. Često je opominjal Poljake, naj se priučé rusinskega jezika in naj si ogledajo rusinsko slovstvo; priganjal jih je tudi, naj bi zahteve Rusinov gledé ljudskih šol izpolnili. Dzieduszycki se pota, ki ga je nastopil, še vedno drži. Na njegov opomin se bodo letos v Levovu sešli meseca julija poljski in rusinski zgodovinarji in arheologi. Posvetovali se bodo o poljskem in rusinskem jeziku in v odboru, ki ima to razporediti, sta tudi dva slavna zastopnika rusinske vêde, namreč prof. Izidor Szaraniewicz in kanonik Pietruszewicz. Pričakuje se, da se na tem shodu napravi nov korak k sprijateljenju tako ozko združenih in eno zemljo prebivajočih rodov, ki že od davno neprijateljski si nasproti stojé. To je tudi naša in sploh vseh Slovanov najsrčniša želja.

— V Varšavi je v četrtek 15. januvarja zvečer umrl v 81. letu svoje dôbe slavni pisatelj poljski, Anton Edvard Odyniec, ki je še s preslavnim Mickiewiczem sodeloval. Ko je leta 1823 vseučilišče zapustil, se je jel pečati samo s pisateljstvom. Leta 1825 je izdal dva dela svojih pesni in ustanovil zabavnik „Melitela“, kamor so dopisovali tudi Mickiewicz, Slowacki in Zaleski. V juliju l. 1829 se je podal z Mickiewiczem na pot v zapadno Evropo, prehodil je Nemško, Švico, Francosko, poslednjič podal se je tudi v Rim. Pozneje obogatil je poljsko slovstvo z dragocenimi prestavami nekterih spisov Schillerjevih, Skotovih, Byronovih itd. Od leta 1836 je v Vilni vredoval vseobčno Encyklopedijo, od leta 1840 do 1860 je sodeloval pri „Kurýru Wilenskem“; v dôbi je izdal tudi nekaj izvirnih dram. Od leta 1866 je bil glavni sodelovatelj pri listu „Kronika rodinna“.

Telegrami.

Dunaj, 28. jan. Anarhist Thilmann obsojen je bil danes pred izjemno sodnijo zarad hudodelstva veleizdaje na šest let hude ječe.

Dunaj, 28. jan. Defraudant Baldey pri Giro in Kassen-Vereinu obsojen je na sedem let hude ječe in na povračilo 135.000 gld.

Budapešt, 28. jan. Tukajšnji sodni dvor sklenil je pričeti kazensko obravnavo proti mestnemu redarstvu.

Berolin, 29. jan. Komisija za podporo časnikov izrekla se je proti sprejetji Trsta za začetno postajo trgovinskih črt po srednjem morji, ker je vlada dejala, da je to zadeva bodočih obravnav z dotičnimi podjetniki ali se bodo za Trst ali pa za Genovo odločili.

Madrid, 28. jan. V Andaluziji pogoltnil je potres zopet nekaj žrtev.

London, 29. jan. Wolseley je do sedaj zgubil 106 ljudi. Med temi sta dva mrtva, 104 so pa ranjeni.

London, 29. jan. Kraljica povišala je Stewarta za generalmajorja ter je njegovim vojakom po Wolseleyu izrekla svojo zahvalo.

Tujci.

27. januvarja.

Pri *Maliči:* Oskar Neukranc, trgovec, iz Berolina. — Plau, Bernlocher in Beuermann, trg. pot., z Dunaje. — Edvard Schwarz, trgovec, iz Gablonza. — Josip Dekleva, agent, iz Gorice.

Pri *Slonu:* Ljud. vitez Kautsch, zasebnik, z Dunaja. — Fessler in Paucrek, trgovca, z Dunaja.

Pri *Južnem kolodvoru:* S. Moos, trgovec, iz Hertingena. — Anton Uriga, iz Adrianopolja. — Husan Topol, iz Soluna. — Janez Andrassi, zasebnik, iz Rakeka.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

29. januvarja.

Papirna renta po 100 gld.	83 gl.	40	kr.
Sreberna „ „ „ „	83 „	85	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	105 „	95	„
Papirna renta, davka prosta	98 „	60	„
Akcije avstr.-ogerske banke	865 „	—	„
Kreditne akcije	301 „	10	„
London	123 „	70	„
Srebro	— „	—	„
Ces. cekini	5 „	80	„
Francoski napoleond.	9 „	77	„
Nemške marke	60 „	35	„

Prave garantirane
voščene sveče
in
voščene zavitke
priporoča prečast. duhovščini in gospodom trgovcem po najnižji ceni
OROSLAV DOLENEC,
(8) svečar v Ljubljani.

Častno diplomo: v Zürichu 1883.
Zlato svetinjo: v Nizzi 1884, v Kremsu 1884.
Svirála
(Spielwerke),
ki 4—200 komadov svirajo, brez ali pa s posebnim povdarkom, z bobničem, zvonički, kitarico, rajskimi glasovi, harpo itd.
Sviralne skrinjice
(Spieldosen)
od 2—16 komadov; dalje: stala za smodke, švicarske hišice, albumi za slike, pisalna priprava, omarice za rokovice, obtežniki, vaze, tabačnice, mizice za mojškre, steklenice za vino in pivo, stoli itd. **Vse na sviranje. Vedno najnovejše in najzborniše, posebno pripravno za razne darila,** priporoča
F. H. Heller
v Bernu na Švicarskem. (9)
Le kdor naravnost od nas naroči, dobi pravo blago; cenilnike s podobami pošiljamo franko.
100 najlepših komadov, vrednih 20.000 frankov, razdelilo se bode med kupovalce sterdi od novembra 1884 do 30. aprila 1885 zastonj.

Izdajatelj in odgovorni vrednik *Jožef Jerič.*

Tisk „Katoliške“ Tiskarne v Ljubljani.